

påhviler ham efter grundloven eller lovgivningen i øvrigt eller efter hans stillings beskaffenhed.

Herudover fremgår følgende af lovens § 5, stk. 2:

”Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder anvendelse, såfremt en minister giver Folketinget urigtige eller vildledende oplysninger eller under Folketingets behandling af en sag fortier oplysninger, der er af væsentlig betydning for Tingets bedømmelse af sagen.”⁴⁾

Det fremgår af forarbejderne til ministeransvarlighedsloven samt den juridiske litteratur, at rækkevidden af de pligter, der i henhold til ministeransvarlighedsloven påhviler en minister, må fastlægges i praksis.⁵⁾

Et af de spørgsmål, som har været rejst,⁶⁾ er spørgsmålet om, i hvilket omfang en minister, f.eks. i forbindelse med besvarelse af spørgsmål fra Folketinget, er berettiget eller ligefrem forpligtet til at videregive *fortrolige* oplysninger,⁷⁾ som forvaltningen er i besiddelse af, til Folketinget.

I den juridiske litteratur er det antaget,⁸⁾ at lovgivningens almindelige regler om tavshedspligt, der kan være til hinder for videregivelse af fortrolige oplysninger mellem forskellige myndigheder, *ikke* i almindelighed er til hinder for, at en

minister af egen drift, eller fordi et folketingsudvalg beder om det, videregiver fortrolige oplysninger, når oplysningerne efter ministerens skøn må antages at være af betydning for udvalgets behandling af en sag.⁹⁾ Der kan imidlertid i sådanne tilfælde være anledning til at fremhæve tavshedspligten over for folketingsudvalget, der naturligvis skal behandle oplysningerne med den fornødne fortrolighed.¹⁰⁾

Muligheden for at videregive fortrolige oplysninger til *folketingsudvalg* gælder i almindelighed også, selv om oplysningerne er omfattet af særlige tavshedspligtbestemmelser. Videregivelse vil således alene være udelukket, hvis tavshedspligtbestemmelsen efter sit indhold, på baggrund af klare motivudtalelser eller lignende giver et sikkert holdepunkt for, at også Folketinget (i praksis folketingsudvalget) skal være afskåret fra at modtage oplysningerne

Uden for de tilfælde, hvor der i lovgivningen er gennemført en særlig regulering af spørgsmålet, er retsstillingen mellem forvaltningen og Folketinget (folketingsudvalget) således den, at der består et ret, men ingen pligt til at videregive oplysninger af fortrolig karakter. I hvilket omfang sådanne oplysninger bør videregives, må afgøres på grundlag af en *konkret afvejning* fra område til område. På en lang række områder

⁴⁾ Ministeransvarlighedsloven (herunder § 5) omhandler kun ministrenes *retlige* ansvar og kun deres embedsførelse som ministre. Ministrene kan af kongen eller Folketinget tiltales for deres embedsførelse, jf. grundlovens § 16. Rigsretten påkender de mod ministrene for deres embedsførelse anlagte sager. Om ministrenes *politiske* ansvar, se afsnit 4 i notatet.

⁵⁾ Jens Peter Christensen har i Ministeransvar (1997) foretaget en grundig gennemgang af nogle konkrete eksempler fra praksis, herunder eksempler fra de senere år, hvor spørgsmålet om ministres pligt til ved besvarelse af folketingsspørgsmål at svare rigtigt og fuldstændigt har været rejst. Der henvises herom til det vedlagte *bilag*.

⁶⁾ Navnlige har det været gjort gældende, at en minister, som følge af lovgivningens almindelige og specielle regler om tavshedspligt, i vidt omfang skulle være afskåret fra at give Folketinget oplysninger af fortrolig karakter, jf. John Vogter og Jens Erik Stausbøll i Juristen nr. 8/1990, side 353-365, Tavshedspligt over for Folketinget.

⁷⁾ Dvs. oplysninger, som ikke (i øvrigt) er almindeligt tilgængelige efter offentlighedslovens regler om aktindsigt. Om en minister er berettiget eller forpligtet til at videregive oplysninger til Folketinget afgøres i praksis ikke efter reglerne i offentlighedsloven. Offentlighedsloven har dog den betydning, at en minister er berettiget (og forpligtet) til at videregive oplysninger til Folketinget, i det omfang oplysningerne omfattes af den almindelige adgang til aktindsigt.

⁸⁾ Jf. den i note 6 nævnte artikel i Juristen.

⁹⁾ Som det er påpeget i den i note 6 nævnte artikel i Juristen, er møderne i selve *Folketingssalen* efter grundlovens § 49 som udgangspunkt offentlige, jf. også § 37 i Folketingets forretningsorden. Forhandlingerne i salen optrykkes ordret i Folketingstidende, Folketingets forhandlinger, og bliver derved tilgængelige for alle interesserede. Dette indebærer, at en minister (eller et folketingsmedlem) fra Folketingets talerstol som altovervejende hovedregel *ikke* kan omtale fortrolige oplysninger. Tilsvarende betragtninger gør sig gældende med hensyn til § 20-spørgsmål og svar herpå, da spørgsmål og svar offentliggøres i Folketingstidende. Det ovenfor anførte vedrører derfor først og fremmest videregivelse af fortrolige oplysninger til *Folketingets udvalg*, i hvilke forhandlinger m.v. ikke er offentligt tilgængelige, og for hvilke der i almindelighed gælder tavshedspligt.

¹⁰⁾ En egentlig tavshedspligt, som kan håndhæves gennem anvendelse af straf, gælder, hvis forholdet omfattes af straffelovens § 152, hvorefter den, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, herunder hvervet som folketingsmedlem, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, kan straffes. En oplysning er fortrolig, ”når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser”.